

A geomágneses pulzációk téli anomáliája

Heilig Balázs

(Eötvös Loránd Geofizikai Intézet)

A napfoltmaximumok környékén a pulzációs aktivitásban egy jellegzetes éves változás mutatkozik, amelyet az északi féltekén leginkább egy szignifikáns téli minimum jellemez. Az is valószínűsíthető, hogy a téli anomáliát egy globális decemberi anomália is erősíti. A "csillapítás" jelentkezését már a hatvanas években sikerült összefüggésbe hozni a whistler-diszperzió mértékével, majd később az ionoszféra F2 rétegének kritikus frekvenciaértékével. A tapasztalat szerint, amikor a részecskesűrűség a felső ionoszférában és a plazmaszférában meghalad egy kritikus értéket, a pulzációk a várt amplitúdó kb. felével észlelhetők. Az eddigi eredmények összességükben arra utalnak, hogy az anomália forrása a plazmaszférában keresendő.